

Temetése, emlékkönyve és hangja a demokratikus ellenzék repülőegyetemén

BELÜGYMINISZTERIUM
III/III-B. ÜNÁLLÓ ALOSZTÁLY

SZIGORUAN TITKOS!
KÜLÖNÖSEN FONTOS!

11-20/110/1979.

110. sz. N A P I J E L E N T É S

Budapest, 1979. május 22.

Törítés
az eredeti iraton!

1./ TA - 12 - 2

Bibó István volt F-dossziés személy temetésén I.Gy. író rövid beszédet kíván tartani. Ehhez ifj. Bibó hozzájárulását kérte, aki kifejtette, nem tartja kívánatosnak, de a döntést I.Gy-re bízta.

A "VÁRAKOZÓK" fn. bizalmas nyomozás célszemélyei a temetésre koszorút terveznek készíteni, amelyre Bibó idézetet akarnak iratni: "demokratának lenni annyit tesz, nem félni". K. János - I.Gy. elhatározása alapján úgy döntött, ~~akkor~~ ő is búcsúztatja Bibót, és annak demokratikus nagyságát fogja méltatni. ~~idézni~~ méltatva Bibó demokratikus nagyságát. ~~Intézkedés:~~ a temetés többoldalu operatív biztosítása, a résztvevőkről rejtett fotó felvétel készítésére

Mészáros Béláné r.őrnagy
alosztályvezető

1. számú dokumentum

BUDAPESTI RENDŐRFŐKAPITÁNYSÁG
III/III-D. A L O S Z T Á L Y.

SZIGORUAN TITKOS!

Adta: "Fogarasi" fn. tmb.
Vette: Dávid Sándor r.szds.
Idő: 1979. május 24.
Hely: "Iroda" fn. "K" lakás
Tárgy: Bibó István temetéséről

J E L E N T É S
Budapest, 1979. május 28.

"1979. V. 21-én du. 1/2 3 h-kor az Óbudai temetőben jelen voltam Bibó István temetésén. Ott találkoztam Szalai Pállal. Röggtől ~~ezután találkoztam Szalai Pállal. Röggtől ezután találkoztam~~ Kasánszky Zsomborral

Ott volt Bence György is, akinek Szalai bemutatott.

A ravatalozó sarkában Sinkovits személye tűnt fel. Ott volt Keresztury Dezső is. A temetésen megjelentek Illyés Gyula /gondolom: feleségével/, a mai történészek közül Perjés Géza, Szabó Miklós, nevesebb könyvtárosok közül Szentmihályi János, Pajkossy György, írók közül Karinthy Ferenc továbbá volt politikai elitéltek: Pák Tibor, Németh Gábor, Lőcsei Pál, Cserebakői Endre, filozófusok-szociológusok közül Bence György, Földvári Tamás, ott volt továbbá Németh László egyik lánya stb.

Az első gyászbeszédet Illyés Gyula mondta. Méltatta Bibó Istvánt, a koalíciós idők alatti tevékenységét, Válaszban megjelent Bibó cikkeket, a magyar demokrácia elvi bölcséleti kérdéseivel foglalkozó tanulmányokat. Illyés a Válasz betiltására vonatkozó utalással lényegében befejezte a méltatást és 56-ról és azutáni időkről nem szólt. Meg is jegyezte Szalai Pál, hogy a beszéd jellemző volt Illyés gyávaságára.

Illyés után Kenedi János beszélt, akiről Szalai azt mondta, hogy milyen bátran, másképpen beszél mint Illyés.

Ő is dicsérte Bibót, de belőzte 1956. nov. 4-ét, Bibó történelmi jelentőségű irógépét és azutáni belső száműzetését is a beszédbe.

Beszéde - amely a ravatalozóban hangzott el - alatt innen-onnan hangok hallatszottak: Ki ez a fiatal ember? Ez már igen stb.

Ezután a gyászgyülekezet kivonult a sírhoz. Ott papok énekeltek, majd miatyánk is. Ezután Szalai Pál kezdeményezésére a többszáz résztvevő elénekelte a Humruszt és a Szózatot. Ezt követően a gyásznép eltávozott.

Megjegyzés:

A volt politikai elitéltek csendesek voltak, pl. Kasánszky is. Inkább az új szamizdat-os társaság produkálta magát /Kenedi beszédet mondott, Szalai előre énekelte./ Szociológusok és filozófusok körében található szamizdat irodalommal összefüggő aktivitás."

Bp. 1979. V. 24.

"Fogarasi István" s.k.

Értékelés:

A tmb. ellenőrzött, megbízható. Jelentése központi értékű és felhasználású. Az adatok operatív értékűek. Híven tükrözik a résztvevő személyeket és azok magatartását.

Különös figyelmet érdemel Szalai megnyilatkozása, tevékenysége, valamint Kenedi János beszéde.

A részletes értékelést a BM III/III-3. Osztály végzi el. A jelentés ellenőrzött "Vitéz" és más hálózatokon keresztül.

Intézkedés: a jelentés kivonatát megküldjük a BM III/III-3. Osztálynak felhasználás céljából.

Dávid Sándor r.szds.

2. számú dokumentum

BUDAPESTI RENDŐRFŐKAPITÁNYSÁG
III/III-D. A L O S Z T Á L Y.

SZIGORUAN TITKOS!

Adta: "Fogarasi" fn. tmb.
Vette: Dávid Sándor r.szds.
Idő: 1979. május 24.
Hely: "Iroda" fn. "K" lakás
Tárgy: Szalai Pál bizalmas nyomozás alatt álló személy ügyében

J E L E N T É S
Budapest, 1979. május 28.

"Az elmúlt napokban többször is találkoztam, beszélgettem Szalai Pállal. Egy ízben azt mondta, hogy "napok óta bölgök, mert már nincs Bibó István. Pont most kellett elmennie, amikor már van valami. (...)

3. számú dokumentum

Hajdu - Bihar megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Szerve

Szigorúan titkos!

A: Hajdu" fn. tmb.
V: Bezzeg László r. alez.
I: 1979. június 30.
H: Nyilvános.

J e l e n t é s

Debrecen, 1979. június 30-án.

1979. június 29-én jártam Kenedi Jánosnál. A vele és a jelenlévő feleségével folytatott beszélgetés tartalma a következő:

(...)

Az asztalon egy idős ember fényképe állt, megkérdeztem ki az. Azt felelték, hogy Bibó István a "legdemokratikusabb magyar írók szerzője", aki a közelmúltban meghalt. Kenedi egy tollal őriz az elhúnytól. Megígérte, hogy megismertet majd Bibó István írásaival. (...)

" Hajdu " sk.

Kiértékelés:

A tmb. a kapott feladatát végrehajtotta. Az utasításnak megfelelően felkereste Kenedi Jánosékat kikkel lakásukon operatív szempontból hasznos beszélgetést folytatott, ezért jelentése értékes. (...)

Bezzeg László r. alez. vez.
főkapitány állambiztonsági helyettese

4. számú dokumentum

BM III. FŐCSOPORTFŐKÖRSÉG
OPERATÍV KOORDINÁLO, ELLENŐRZŐ
ÉS TITKÁRSÁGI OSZTÁLYA

SZIGORUAN TITKOS!
KÜLÖNÖSEN FONTOS!

45-78/10/167/1979.

Jóváhagyom:

Karasz Lajos r. vez. /
miniszterhelyettes

NAPI OPERATÍV INFORMÁCIÓS JELENTÉS

167. szám

Budapest, 1979. július 19-én

BELSŐ ELLENŐRZÉS, ELLENZÉKI ELEMELK TEVEKENYSÉGE

(...)

- Bibó István politikai hagyatékának megóvása érdekében K. János és D. Ferenc megállapodtak abban, hogy 9, vagy 11 főből álló szerkesztő bizottságot alakítsanak. A bizottságba főleg olyan személyeket kívánunk bevonnani, akik a szerv által ellenőrzés alatt állnak.

(...)

Intézkedés: - Tájékoztató jelentést készítenek.

- A bizalmas nyomozást folytatják.

Vagyocskény Béla
Vagyocskény Béla r. alez. vez.
osztályvezető

5. számú dokumentum

jelentés.

A "Hajdu" tmb.
V Bezzeg László r. alez.
I 1980. június 24.
H. Nyilvános

1980 január 24-én jártam Csizmadia Zoltánál.

Elmondtam, hogy szamizdat, hogy mindenről tudom, és mostanában nagy részem Kenedi is megpróbált velem kapcsolatban, olvasásával lehetetlen kapcsol. Zoltán megpróbált, hogy rendszeresen vasárnap olvasásával lehetetlen, a Bibó - emlékkönyvben, jahan ugyan hónapok óta ezen dolgozik, nagyon elfoglalt, és az utóbbi időben gyakran betegesedik a szívvel. Úgy tűnik, hogy velem kapcsolatban megpróbált volna.

6. számú dokumentum